XVII-ik évfolyam. 22-ik szám. Kőszeg, 1897. május 30-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt — 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona.
Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
WITTINGER ANTAL.
Kiadó és laptulajdonos:
FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyu[illegible]yomdászhoz (városkör 81) intézendők.
Nyilttér sora 40 flr. — Hirdeté[illegible] nagyság szerint.

A tornászat.

Évtizedről-évtizedre emelkedik a sportnemek száma.

Ma-holnap, a ki az eddig ismerteket és divatba jötteket gyakorolni fogná, majdnem egész idejét azokkal tölthetné el s alig maradna neki ideje a szükséges és hasznosnak űzésére.

Nem akarjuk mondani, hogy a sport nem hasznos és üdvös, söt egyes fajai nagyon is azok.

Az ember, minélinkább távolodik a fejlődés természetes törvényeitől, mennél inkább veszik igénybe egész idejét a haladó polgárosodás és növekedő verseny okozta a kenyérkeresettel járó szellemi fáradalmak és a gyakran evvel járó kedélyizgalmak, annálinkább szorul arra, hogy testi erejét és egészségét, melyekkel mint a szellemi gépezet normális és szakadatlan működésének előfeltételét bírnia kell, fenntartsa, egész épségükben megőrizze.

Mindezek elérésére szolgálnak a különböző sportnemek.

Mindenki azonban nincs azon kellemes helyzetben, hogy a sportnemek csak egyikét is gyakorolhatná, vagy mert az alkalom és idő felett nem rendelkezik azok űzésére, vagy pedig, mert a szükséges költséget nem bírja a gépek és eszközök beszerzéséhez, vagy végül, egyes sportnemet tekintve -- mert vagy társadalmi állása vagy életkora tiltakozik azok űzése ellen.

Ily körülmények között fordulhat az ember a gymnastikához.

Űzhetni ezt pedig vagy mint tornaegyletek tagja, vagy pedig otthon szükebb térre szorítva.

Legalkalmasabb és legkönnyebben hozzáférhető a „halteres“-seli tornázás, vulgo hantli tornázás, mely elegendő arra, hogy az ülő életmódra utalt szellemi munkás testének megadja a szükséges ruganyosságot, kitartást és hogy a vérkeringési processust egészségesen előmozdítsa.

A tornázás üdvös hatasában képes valamennyi eddig ismert sportfajokat helyettesíteni és önmagában is majdnem valamennyi sport jótékony hatását egyesíteni, feltéve, hogy okszerüen üzetik és mértéken túl nem gyakoroltatik.

Ismerték a tornát már a régi kulturnépek, hisz a gymnastika szó is görög eredetü. De nemcsak erőt és egészséget kölcsönöz a tornázás, ügyessé és rugalmassá is teszi a testet, a testtartás egyenesebb és a szépészet szabályainak megfelelőbb lesz.

A szellemet frissebbé, fogékonyabbá teszi, tisztább érzületet elősegít, megőrzi az ifjuságot oly eltévelyedésektől, melyek beteges testi fejlődéssel gyakran együtt járnak; fentartja a derült hangulatot.

A mi szintén már az ókorban általános szokás volt, a gyakori mosás és fürdőzés, — hasonlóan üdvös intézmény és kivánatos, hogy az a nép szélesebb rétegeiben is otthonosabbá váljék.

A mi azonban a jobbmódu és magasb társadalmi osztályokban a „haute saison“-ban szinte divatossá vált fürdőlátogatást illeti, ennek szintéu megvan a maga haszna és jelentősége.

Legközelebb fekvő czélja kétségkivül meglevő testi bajok gyógyitása, vagy előrelátottak kitörésének lehető megakadályozása, sokszor csak vélt bajoknak is az eltüntetése iránti törekvés; leginkább azonban a fürdőkben találtatni szokott szórakozás és élvezet.

Az ember, minél egyszerübben és kisszerübb viszonyok közt folyik élete, annálinkább igyekszik némi változtatást teremteni ezen monotonság időleges megszakítása által.

Nagy, különösen úgynevezett világfürdőkben mennyi vonzó, szeretetreméltó és szellemdús néha világ látott s az élettapasztalat bőségével rendelkező emberekkel találkozhatni, a kiknek társasága gyönyör és élvezet.

Mennyi tapasztalat szerezhető a nagy és elegáns világ társaságában ott, „oû on s' amuse“.

A fürdősaison, a nyár fénypontja, ugyanaz, a mi a farsangidény a télre nézve.

A kinek tehát ideje és egyéb körülményei engedik, az bátran mehet rövid időre fürdőre, — akár ez, akár más okból. Nem szükséges azonban úgynevezett világfürdőt látogatnia. Hisz vannak nekünk is elég jóhirü, a comfort minden nemével ellátott hazai fürdőink, vannak hírneves gyógyforrásaink, látogassuk ezeket, ne higyjük azt, hogy a külföldi már ezen minőségénél fogva is jobb, mint a hazai.

Karoljuk fel hazai fürdőinket, gyógyforrásainkat, s ne vigyük pénzünket különös okok nélkül kifelé, amennyiben itthon ugyanazt s ép oly jó minőségben találjuk fel, mint künn.

—r.

TÁRCZA.

Az utitársak.

Irta: Kovássy Elemér.

A másod osztályu kocsik egyikében fiatal ember foglalt helyet, aki mellé egyik állomáson kopottas öltözetü öreg úr ült be s hatalmas tajt-pipajából olyan füstfelleget rögtönzött, hogy fiatal emberünk köhécselve húzódott az átellenes ülőhelyre s a füst hatását ellensulyozni akarván, maga is kivett egy finom szivart s reágyujtván füstölni kezdett, időközben egy-egy pillantást vetvén utitársa joviális arczára a füsttömegen át.

Az állomás csengettyüje harmadszor szólalt meg, a vezér-kalauz három t-vel kiejtett „mehetettt“ kiáltása felhangzott, a gőzgép éles füttyöt hallatott s a vonat zakatolva indulni kezdett.

Fiatal emberünk kényelmesen végig nyujtózott ülőhelyén, kifogástalan fehér kézelőjét előre rángatta s bodor füstöt fujva a kocsi főlepe ele, megszólalt:

— Kutya meleg idő!

— Abbizony! — válaszolá az utitárs, szintén nagy füstöt fújva.

Darabig csak a vonat dübörgése hallatszott, végre az öregebb utas kérde:

— Honnan tetszik utazni?

— Messziről, volt a rövid válasz.

Ismét csend lett, melyet a fiatalabb utas szakitott meg e szavakkal:

— Hová tetszik utazni?

— Nem messze, felelt lakonice a kérdett.

A kalauz lépett be s a jegyeket kérte.

— Önök uraim Almádra utaznak — monda, amint a jegyeket megnézte a átlyukasztá.

-- Igen, szólt az ifjabb utas és kérdé: „mikor érünk oda?“

— Most 10 óra, 11-re ott leszünk — monlá a kalauz és sapkáját érintve üdvözölte az utasokat s távozott becsapva maga után az ajtót.

— Uraságod még nem volt Almádon? kezdé az abba hagyott társalgást ujból az öreg úr.

— Nem.

— No azzal ugyan nem sokat vesztett, de azzal sem sokat nyer, ha most megyen, kevés szépet fog ott látni.

— Nem is Almád szépségeért megyek.

— Talán a májálisra utazik?

— Igen

— No mulatságban nem lesz hiány, leány lesz elég, azt mondhatom.

— Honnan tudja?

— Hallottam.

— „Hát azt nem hallotta uraságod, vajjon Sárdi Amália ott lesz-e a májálison?“

— Sárdi Amália?

— Igen vagy talán nem is ösmeri?

— Ismerem egy kicsit s azt hiszem ott lesz — Ön ismeri?

— Ismerem nagyon jól. Schvarcenbergben találkoztam vele a mult nyáron, eredeti kis libuska.

— Libuska?

— No igen az, hanem jó parthienak mondják s talán e körülmény vonzott ide. — Az atyja, amint hallám, egy csodabogár.

Csodabogá-ár?

— Persze hogy az: a csizmáját maga takarítja, bevásárolni a piaczra maga jár és sorba kóstolgatja a tejteleket utközben mindon kofánál, egyiket sem találja jónak s ily módon megreggelizik anélkül, hogy ez pénzébe kerülue. Kopott ruhát visel s daczára nagy vagyonának, a vén bolond, még valami hivatalban is körmölget naphosszat. Családjára sokat áldoz, magától sokat von meg, szóval mintaapós leend.

— Honnan tudja ön mindezt?

Utána jártam a dolognak, mert én realis ember vagyok, hisz a 19-ik században születtem, az idealismust még könyvekben sem szeretem s kedvencz olvasmányaimat is Zola munkái képezik.

Az ifju elhallgatott, mintha megbánta volna kimondott szavait, kibámult az ablakon, az öreg úr nem zavarta merengésében s ily csendben telt el az idő, midőn a vonat Almádra ért. Az utitársak szivélyesen bucsuztak el egymástól s a fiatal ember az öreg úr által ajánlott vendéglőbe hajtatott.

Délután az almádi telekkönyvi hivatalba fiatal emberünk lépett be s a hivatal helyiségében ugyanazon öreg úrral találkozott, a kivel délelőtt utazott.

Ösmerősen üdvözölték egymást s a fiatal ember láthatólag megörvendett a találkozásnak.

— Nagy szerencsém van nekem, monda, minden kérdezősködés nélkül ide találtam, s most egy kérésem volna uraságodhoz, mert tudja, mint realis ember, a hallomásokra nem sokat adok, azért szemeimmel szeretnék meggyőződni a — libuska, no tetszik érteni kit gondolok, atyjának vagyoni állapotáról s az adatok e helyen legbiztosabbak, azért kérnek Sárdi Mihály telekkönyvi birtokállásáról egy kis felvilágositást.

A kért igen szivesen teljesítette az ifju kérelmét s pontosan megmutogatta Sárdi telekkönyvi lapjait, melyekből kitünt, hogy a derék „csodabogár“ 1200 hold jó föld ura.

Fiatal emberünk örvendve dörzsölgette kezeit, olyasmit mormogott „meghóditom a vén rinoczerust“ s a regaliással kinálva meg a szivélyes mutogatót, távozott szálló helyére.

HIREK.

— **Bérmálás.** Örvendetes hirt kapunk a városi plébániából. Hosszú 6 év mulva az idén, pünkösd hétfőjén körünkbe jön angyallelkü főpásztorunk, *Hidasy* Kornél megyés püspök, hogy a bérmálás szentségét adja fel gyermekeinknek. Ez a hir katholikus családainknál nagy megnyugvást és örömet kelt. A püspök érkezésére vonatkozólag azt halljuk, hogy ünnepies fogadtatás nem lesz, de a tanulóifjuság és a hívek hétfőn reggel 7 órakor a király-útnak a városkörre torkoló részétől fel a plébánia lakig két sorban fel fognak állani s üdvözölni az ugyan e tájt érkező főpásztort. A szentségkiosztást 8 órakor püspöki mise előzi meg, mely után a bérmálandók bérmaszülőikkel azonnal gyülekeznek s a püspök, lehiván a szentséget felveendőkre a Sz. Lelket, hozzá fog a bérmáláshoz.

— **Ifju mükedvelők.** Közönségünk az este a bálházban nagy élvezettel nézte egy fiatal m[illegible]velő-csapat sziv- és jellemképző produkczióit. Kis-gimnáziumunk reményteljes ifjusága az iskolaépület szükes helyiségei miatt pár órára helyet kért és kapo[illegible] bálház bérlőjétől, hogy jótékony czélra, Szent Imre herczeg beszerzendő és az iskolaépületben elhelyezendő szobra javára előadást tartson. Roppant érdeklődéssel várta mindenki az ifjak följléptét. Az ülőhelyeket a közönség korán elkapkodta s voltak akárhányan, akik örültek az állóhelynek is, csakhogy jelen lehessenek az estén. Jóval 8 óra előtt gyülekezett a közönség s a tömör széksorokban helyezkedett el szine-java intelligencziánknak, különösen urasszonyok, leányok, kiknek szemlélése már magában is megérte a belépő dijat; hát ami még a szinpadon várakozott a nézőre!? Visszafojtott lélekzettel vártuk a történendőket, midőn egyszerre megszólalt a csengetyü s a függöny felhuzása után nyilt szinen megpillantók az ifjuságot. A szózat lelkesitő hangjai mellett kezdetét vett az előadás, mely egész lefolyásában érdekfeszitő maradt és sikerültnek mondható. *Sz. István* és *Szondi két apródja* egyes jeleneteiben a szereplők valósággal remekeltek. A két *Küttel* testvér hegedüjátékával viharos tapsra késztette a hallgatóságot. Midőn e sorokat leadjuk, az előadás még javában folyik s azért kimeritő tudósitásunkat a jövő számra tartjuk fenn.

— **Turistaközgyülés.** Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a pünkösd-ünnepi turistagyülésről csak megközelitőleg informálhatnók a közönséget. Az egész, amiről személyes meggyőződést szerezhettünk és tehát irhatunk annyi, hogy a *Hétforrás* alaposan renováltatott s az ó-házi emlék körül s az utakon is látunk meglehetős javításokat. Kik és hányan járnak, kik és hogyan fogadnak, kalauzolnak: arról még semmi bizonyosat nem kaptunk s a választmány nem intézkedett.

— **Mi lesz a kallóból?** Lapunk f. évi 20 ik számában hozott ama hirünket, hogy a posztókallóból kalapgyár lesz, sokan korainak tarták, mivel esetleges utóajánlat érkezése ujabb árverést tesz vala szükségessé s a telep más kezekre kerülhetett, s más czélra fordíttatott volna. Tényleg kérdezősködtek lapunknál is, de utóajánlatot a főépületre senki sem tett, csupán a festőházra adtak be ketten utóajánlatot. Igy tehát a posztókalló jogérvényesen *Eisler* Kamill prágai kalapgyárosra szállott s csak a festőháznak nem tudjuk még jogos birtokosát s jövendőbeli rendeltetését.

— **Iskolai záróvizsgálatok.** A tanév vége felé közeledvén, egyes tanintézetekben már megállapitották az idei záróvizsgálatok idejét. Az iparos inas-iskolában kezdik meg legelőször a vizsgálatokat. Folyó évi junius hó 10-én a szokott esti órákban (6—8-ig) az I., 11-én az előkészitő és II., 12-én a III. osztálylyal végeznek. A rajz- és munkakiállitás 13-án tekinthető meg az iskola rajztermében, ahol ugyanakkor a jutalmakat is kiosztják.

A katholikus elemi népiskolákban a következő sorrendben tartják meg a vizsgálatokat: Junius 16-án d. u. az V—VI. fiu-osztálylyal; jun. 18-án d. e. az I. fiu-, d. u. az I. leányosztálylyal; jun. 19-én d. e. a II. fiu-, d. u. a II. leányosztálylyal; jun. 21-én d. e. a III. fiu-, d. u. a III. leányosztálylyal; jun. 22-én d. e. a IV. fiu-, d. u. a IV. leányosztálylyal; jun. 23-án d. e. Kőszegfalva iskolájában lesz a vizsgálat.

— **Keresztjaró napok.** A mult hét keresztjáró napjain a kath. plébánia-templomból a vásártéri kápolnába, a temető-kápolnába és a várbeli kápolnába indult körmenet s ezeken a tanulóifjuságon kivül a hívők nagy számmal vettek részt.

— **Hirlapirók gyülése.** A hirlapirói szövetség szombathelyi bizottsága mult vasárnap alakuló-gyülését tartotta. Lapunk nem volt képviselve a gyülésen, de lélekben mi kőszegiek is ott voltunk a pályatársak körében s magunkévá is teszszük a gyülés határozatait, melyeknek rövid tartalmát itt ismertetjük. *Kaffehr* Béla szerkesztő, mint a vidéki hirlapirók szövetségének igazgatósági tagja foglalta el az elnöki széket s miután a megjelent 11 hirlapirót üdvözölte s az értekezlet jegyzőjéül ifj. *Stadler* Izidort jelölte volna ki, a megjelenteket a szombathelyi bizottság megalakitására hivta fel. A bizottság *Kaffehr* Béla elnöklete alatt következőleg alakult meg: *Balogh* Gyula, *Berger* Rezső, ifj. *Czifrák* János, *Császár* József, *Füredi* Béla, *Geszner* Imre, dr. *Gyöngyösy* Tivadar, dr. *Haan* Béla, *Halmy* Gyula, dr. *Huszár* Pál, *Jánosy* Gabor, dr. *Káldy* Imre, *Kőszegi* József dr. *Lindner* L. László, *Lukács* Béla, dr. *Lichtig* Gyula, *Pajor* Pál, *Rábai* Zsigmond, *Schnabel* Bela, ifj. *Stadler* Izidor, *Szalay* Lipót, *Wittinger* Antal. Az így megalakult bizottság mindjart különböző előterjesztések fölött is határozott. Kimondta, hogy a bünvádi rendtartásról szóló törvényjavaslat ismert 16. §-a ellen állást foglal s a szövetségi elnökségnél a § intézkedései ellen irányuló tiltakozáshoz való csatlakozását jelenti be. Tudomásul vette továbbá a bizottság, hogy a szövetség a stockholmi hirlapiró-kongresszuson 2 szavazattal részt vehet s a szövetségi tagok aránylag csekély költségen tehetik meg az útat. Szótöbbséggel sajnálatukat fejezték ki, hogy a *Muraszombat és Vidéke* szerkesztésére egy semmiféle hirlapirói hivatottsággal nem biró egyén, *Wellisch* Bela szent-gotthárdi nyomdatulajdonos vallalkozott, miről az illetőt jegyzőkönyvi kivonatban értesiteni is fogják. Végre a szövetség javára még a nyár folyamán Szombathelyen rendezendő nagyobb szabású ünnepség dolgában jutottak megallapodásra s a tervezet kidolgozására ifj. *Czifrák* János, dr. *Káldy* Imre, *Pajor* Pál és ifj. *Stadler* Izidor bizottsági tagokból álló kisebb körü bizottságot küldtek ki.

— **Ingyen-oltás.** A hatóság intézkedése folytán minden szülő köteles 10 éven felüli gyermekeit ujra oltatni. E czélból dr. *Kovács* István város-orvos mindaddig, míg jelentkező lesz, minden vasár- és ünnepnap d. u. 1 órától a városmajorban ingyen-oltást végez, hogy a szegényebb szülőnek ne okozzon gondot az oltással járó költség.

— **Javitott út.** Dicsértessék a — városi hatóság mindaddig, amíg az útak javitását és jó karban helyezését akarja és tényleg előmozditja. Nem teljesitenők híven hirlapirói kötelességünket, ha a kritika mellett, melyet gyakorolni jogunk és kötelességünk, megfeledkeznénk a dicséretről, a mikor arra rászolgálnak. Már pedig városi hatóságunk kiérdemelte azt a dicséretet most avval, hogy a temető felé vezető útat szabályozta, javitotta és a gyalogjárót a kocsi-úttól szondérozta. Egyik öregebb polgártársunk efölötti örömében a napokban felkiáltott: „most már szivesen halok meg.“

— **Tömeges kirándulások.** Iskoláink ifjusága a lefolyt héten kisebb-nagyobb csapatokban folkereste erdős-hegyes vidékünk kiválóbb pontjait s kellemes órákat töltött a szabad természet ölében.

— **Vásár.** Holnap, május hó 31-én városunkban a pünkösd előtt való országos vásárt tartják meg. Kivánatos volna, ha eső nélkül köszöntene be ez a holnapi nap, hogy elmondhatnók: no az egyszer eső nélkül mult el egy vásárunk.

— **Nyári mulatság.** A kőszegi önkéntes tüzoltó-egyesület működő tagjai ma, vasárnap a *Klausen* nevü erdőben nyári mulatságukat tartják meg, melyre a közönség is hivatalos. A tüzoltók d. u. 1 órakor zeneszóval indulnak a városból. Kedvezőtlen idő esetén a mulatságot pünkösdhétfőn tartják meg.

— **Hirdetmény.** Kőszeg szab. kir. város pénztári hivatala által ezennel közhirré tétetik, hogy az 1897. évre készitett csőszbér adókivetési lajstroma a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságnak 578/1897. sz. rendelete folytan folyó évi május hó 29-től junius hó 5-ig bezárólag alulirott hivatalban közszemlére ki van téve.

Kőszeg, 1897. évi május hó 29-én.

Városi pénztári hivatal.

— **Hirdetmény.** A folyó 1897-ik évre kivetett útadóknak és pedig úgy az egyenes állami adók után (az általános jövedelmi pótadók kizárásával) 8%-ban megállapitott útadónak (A), mint a minimumok külön kitüntetését (B) tartalmazó egyénenkénti kivetési lajstromai 15 napon át, vagyis folyó évi május hó 24. napjától junius hó 7. napjáig Kőszeg szab. kir. város pénztári hivatalában közszemlére tétetnek ki, s erről az összes lakosság oly figyelmeztetés mellett értesittetik, hogy ezen időtartam alatt az útadó kivetési lajstromot bárki megtekintheti s a sérelmesnek tartott utadókivetés ellen a községi elöljáróságnál levő és az adózók tájékoztatása czéljából a cüllapon részletes útmutatással ellátott útadó felszólamlási jegyzőkönyvben felszólalással élhet. Ezen felszólalás csak a fentebbi határidő alatt eszközölhető. A bélyegmentes felszólaláshoz mindazon okiratok melléklendők, melyek a sérelem alaposságát az 1890. I. t.-cz. értelmében igazolják s egyszersmind az utadó kivetési A) vagy B) lajstrom azon tételszáma is feltétlenül megjelölendő, mely alatt felszólaló a közszemlére kitett útadó lajstromban előfordul. Birtok-vásárlás, csere, öröklés vagy más czimen szerzett ingatlanok adója után kivetett útadó csak azon esetre osztható fel arányosan és fizettetik az uj tulajdonos által, ha a birtokváltozás már az állami adó nyilvántartásban (kataster) is keresztül vezettetett. Elkésetten beérkezett vagy felszereletlen felszólalások visszautasittatni fognak. Ezen hirdetmény a községben nyilvános helyen kifüggesztendő, szokásos módon a legnagyobb nyilvánossággal közhirré teendő, s ennek megtörténte az útadó A) B) lajstromok küllapján (I. alatt) a községi elöljáróság által hivatalosan bizonyitandó.

Szombathelyen, 1897. évi márczius hó 22-én.

Károlyi Antal s. k.,
kir. tan., Vasvármegye alispánja.

— **Megüresedett plébánia.** *Keller* Ferencz bánok-szent-györgyi plebános elhalálozása következtében a megüresedett plebániára megyés püspök ur ő méltósága f. évi junius hó 27-ig terjedő határidőre pályázatot hirdet. Az elhalt plébános kőszegi származású s Lókáról, hol segédlelkész volt, került 1883-ban Bánok Szent-Györgyre.

— **Ingatlanok forgalma.** A következő ingatlanok kerültek telekkönyvi átirás alá a mult hét folyamán: Zwiefel Zsuzsánna, Samu és Terézia után az 1898. hsz.-ból őket illetett részekre Zwiefel János és Lajos javára örökösödés jogczimén.

— **Pusztitó árviz és jég.** Pénteken a délutáni órákban borzasztó zivatar volt járásunk felsőbb vidéken. Nevezetesen Lókán és a fölötte fekvő községekben roppant zápor és jég esett, mely meglehetős kárt okozott. A lehömpölygő vizáradatot délután 6 óra tájban vettük észre a Gyöngyös medrében. Nagy zajjal és felszinen uszkáló állathullákkal közeledett a piszkos áradat, sejtetvén velünk a bajt, a mely oda fent megesett. Közelebbi részletek az elemi csapásról még hiányoznak.

— **Elhalasztott mulatság.** A szerdahelyi önkéntes tüzoltó-egyesület tervbe vett nyári mulatságát a kedvezőtlen időjárás már kétszer elrontotta. Most mára tervezik ujból, avval a föltett szándékkal, hogy rossz idő esetén a községi korcsmába vonulnak és ott mulatnak.

— **Sopron haladása.** A dunántúli vasuti forgalom könnyebb lebonyolitása czéljából a kereskedelmi miniszter Sopronban üzletvezetőséget szervez s e város területén a hivatalok elhelyezésére még az idén nagyszabású épületet emeltet.

— **Táviratfeladás.** Alulirott kir. hivatal ujból felhivja a távirdát használó közönség figyelmét azon már 1888 óta fennálló módozatra, melyszerint táviratok oly postahivataloknál is adhatók fel, melyeknek székhelyén távirda nincs. Ezen czélra szolgálnak a postakincstár által kiadott 31 kros benyomott bélyegü zárható táviratlapok, melyek minden postahivatalnál kaphatók, 31 krért darabonkint, melylyel egy 10 szavu a belföldre, Ausztria, a megszállott tartományokba, Németországba vagy Szerbiába szóló távirat dija már le van róva. Ezen felüli dijak, ha t. i. a távirat dija magasabb 31 krnál a zárható lap megfelelő helyére ragasztandó frankojegyekkel rovatnak le. Azon postahivatal, melynél ily zart táviratlap feladása kerül, ezt a legközelebbi alkalommal, dijtalanul a legközelebbi távirdahivatalhoz juttatja. Bővebb felvilágositással, útmutatással bármely postahivatal szolgál.

Kőszegen, 1897. évi május hó 26-án.

Kir. posta- és távirdahivatal.

)(**A t. hölgyközönségnek.** Iparunk, mely állandóan előre törekszik és a fogyasztókat mindinkább függetlenekké teszi a külföldtől, uj sikert mutathat fel. Ugyanis, a mit a füző-szakmában a forma és kivitel szépsége, a minőség tartóssága és általában művészi kivitel tekintetében a külföld nyujt: azt mind túlhaladja hazai füző-különlegesség-gyárunk Mme. Lebovitsch, (Budapest, vácsi-uteza 7.); árszabása mindazáltal mérsékeltebb, mint a hasonló rangú külföldi czégeké.

Különfélék.

• **A posta-bélyegek reformja.** Csak pár napja, hogy egy miniszteri rendelet junius elsejétől fogva elnémulást parancsolt a vasuti csengőknek, már a postabélyegekre került a sor; a jövő év január elsejével ezek is sutba kerülnek az ő sablonos, izléstelen rajzaikkal s művészi kivitelü, allegorikus alakok díszitik majd a pecsétes levelet és a postakocsis trombitáját; így akarja ezt a minden bélyegek leghatalmasabb ura — a kereskedelmi miniszter, a kit ez ujabb reformra az inditott, hogy 1898. január elsején a kötelező koronaérték lép életbe. A bélyegreform nemcsak a bélyeggyüjtőket érinti kellemesen, hanem a szerelmeseket is, a kik tudvalevőleg nagy kvantummal járulnak a postaforgalomhoz. A szerelmesek számára ugyanis külön bélyegekről gondoskodott az előrelátó miniszter; az égő szivek érzelmeit kicserélő levelek bélyegén nyilas istenke, vagy nyillal átszegezett sziv fog diszelegni, a mi bizonyára meg fogja kétszerezni a szerelmi levelezők óriási számát.

Este fiatal emberünk tánczhoz öltözötten jelent meg a majálison s csakhamar találkozott Sárdi Amáliával s annak anyjával. Igen örvendtek mindháman a találkozásnak. Amália pirulva hallá az ifju kijelentését, hogy a szíve vonzotta e helyre. E pillanatban a vonatbeli utitárs lépett a beszélgetők elő, kiknek Sárdiné az ifjui e szavakkal mutatá be; „Szandofalvai Szandij Barna“ s az öreg úrra mutatva szólt, „férjem Sárdi Mihály, telekkönyvvezető.“

E bemutatás után tíz percz mulva Szandij úr vonaton ült, utazott „messzire“, haza, s szídta azon ostoba embereket, akik dobra ütik gondolataikat.

Gondolatok.

Tedd próbára szivedet s meglátod, hogy még vénségedben is tudsz szeretni.

•

Aki néma, az Kőszegre jöjjön, mert itt megoldódik a nyelve.

•

Nem volnának irigyeink, ha nem volna mit irigyelniök.

•

Szót ne szólj, de példát adj.

•

Azt mondják az ujságirókról, hogy mindent kifecsegnek. Bizd hát rájok titkodat, hiredet s akkor nem kell koptatnod a szájadat.

*** Ki a gavallér?** Aki az óráját nem huzza fel, hogy ne kopjék; a ki az i felé punktumot nem teszen, hogy a tentája ne fogyjon; aki a nyakán a szemöcsöt inggomb helyett használja; aki szekre nem ül, hogy a nadrágja ne kopjék; aki az elszállt szivarfüstöt ujra visszaszijja; a ki a Dunát azért ussza át, hogy a Lánczhidon a 2 krt ne fizesse; aki a saját haját maga vágja, hogy borbélynek ne fizessen: mind kiváló gavallér azzal a tanitóval szemben, aki a Benedek Elek Nemzeti Iskoláját még meg nem rendelte. Ezt a bevezetést tréfának szántuk, de valóságnak is elkel, mert soha még igazabb lelkesedéssel, nagyobb kitartással és szebb eredménynyel lap a tanitók és tanárok érdekét nem szolgálta, mint a Nemzeti Iskola. Eppen ezért a legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe. (Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Rottenbiller-utcza 5/a. Előfizetési ára egész évre 4 frt.)

*** Orvosság junius hoban.** A nyár közepe a legjobb fürdőidény. A ki csak teheti, ne mulassza el tagjait felfrissiteni. Legjobb a folyó és tengeri fürdők, mely utóbbit hazánkban bőven pótolja a fölséges Balaton. Azonban nem mindenki mehet fürdőhelyekre s a községiek helyben is igen jól megfelelhetnek az egészség eme követelményének, a mennyiben rendelkezésökre állnak a Gyöngyösfürdők és a lakosztályok fürdőszobái. A fürdőszobában jó a vizet néhány órával előbb leereszteni. A kinek nincs fürdőszobája, eressze a vizet egy nagy edénybe s tegye ki azt a nap éltető sugarainak. A gyermekeket reggel vagy este, mindig evés előtt kell fürdetni. Felnőtteknél egy jól kifacsart ruhával való ledörzsölés a hideg fürdőt pótolja.

*** Iparunk koncentrációja.** Az az egészségtelen összpontosítás, mely közgazdasági életünknek egyik legnagyobb betegsége, sehol sem mutatkozik pregnansabbul, mint éppen az ipar terén. Igy a mult évben, mint az *A. E.* jelenti, az országban 51 nagyobb iparvállalat alakult, ezek közül csak 27 létesült vidéken, 24 ellenben a fővárosban. Erdekes, hogy még a bánya- és fatermelő-társaságok is, melyeknek természetes helye a vidék lenne, a fővárosban jönnek létre. A főváros túlsulyát egyébként leginkább mutatja az iparos vállalatokba fektetett tőke, mely a *M. C.* szerint következőleg oszlott meg. A fővárosi vállalatok alaptőkéje volt 1896-ban 183·7 millió forint; a vidékieké 44·6 millió, tehát még negyedrésze sem annak, a mit Budapest fölmutat. Ezek a számok minden további magyarázat nélkül is bizonyitják, hogy mennyire haladunk a gazdasági oligarchia felé s a nagy ipar fejlődése mily kevéssé veszi figyelembe a vidék érdekeit, a melyek nézetünk szerint nemzeti érdekek is. Ezzel az irányzattal szemben hiába igyekeznek magukat vidéki városaink kaszárnyák, kir. táblák és egyéb bürokratikus intézmények kikönyörgése által kárpótolni.

*** Adók szaporodása.** Frigyes kir. herczeg magyaróvári uradalma abból az alkalomból, hogy a német gazdák meglátogatták, érdekes füzetben közli az uradalom gazdasági és adózási adatait. Ezek szerint 1852-től 1895-ig az egyenes adó 13.284 frtról 64.655 frtra, azaz nem kevesebb mint 386%-kal emelkedett. 1852-ben a termő földre holdankent 66 krajczár, 1895-ben pedig 2 frt 15 krnyi egyenes adó teher esett. Legerősebben emelkedtek a községi terhek 557 frtról 9303 frtra.

1850—59-ben a buzatermés értéke hold.-kint 71.10 frt volt,
1890—94-ben „ „ „ 80.72 „ „

Ha ezzel az eredménynyel a terhek szaporodását szembe állítjuk, nem nehéz belátni, hogy a buzatermelés jövedelme, daczára a jobb művelésnek és költséges beruházásoknak, tetemesen leszállott. A mezőgazdaság válságát erősen megérzik a nagy uradalmak ma is, hát még azok, a kiknek nincs módjukban magukon könnyen segíteni.

*** A kutya származása** még ma sem bizonyos. Jeitteles (1877) azon nézetben volt, hogy a czölöpépitkezések ugynevezett tőzeg-kutyája a melytől szerinte a pincsi, spitz, takli és fürjész származik, alighanem ivadéka a kőkorszakban megszelidített kis sakálnak, holott a bronzkorszakbeli sokkal nagyobb kutyának őse az indiai farkas. Ellenben Studer valószinünek tartja, hogy ez a bronzkutya tenyésztés utján a kő- és czölöp-korszakbeli kutyától származik. Uj álláspontra helyezkedett ujabban Wolfgramm, a mennyiben szerinte a későbbi nagyobb kutyának geneálogiájában határozottan az északvidéki közönséges farkas is szerepel. Ezt Jeitteles kereken tagadta, mivel a farkas fogazata és fejalkata a kutyáétól annyira különbözik, hogy amarra még gondolni sem lehet, annál kevésbbé, mert nem ugat és egészen más életmódu. Ámde egyéb berlini muzeumban nagyobbszámmu oly farkasok fejét őrzik, a melyek fogságban születtek, s a fejalkatra és fogaikra nézve, lényeges eltéréseket mutatnak, a melyeknél fogva házi kutyánkhoz sokkalta közelebb állnak. A fej és szájrésze sokkal rövidebb, s a felső ragadozó fog sokkal kisebb, ellenben az egyvelő tartója sokkal nagyobb lett, s ezek a változások, melyek nagyobbára a fogra levő állatnak kényelmesebb táplálkozásával egybefüggnek, — a többi fej és fogazat részekben, a fogak elhelyezésében lényeges eltéréseket vontak maguk után. E mellett a farkasnak egyszerü megszeliditéséről alig lehet szó, hanem igenis korcsfajról a farkas közt s a régente az emberhez szokott s általában könnyebben szelidithető sakál közt. Mind a kettő, úgy a farkas mint a sakál megtanulja az ugatást, ápolójához hozzászokik, örömét farkcsóválással fejezi ki, s eredményesen párzik, úgy hogy egészen fölösleges, az indiai farkast a kérdésbe keverni. Röviden: házi ebeink őse a farkas és sakál.

*** A szemét hasznosítása.** A szemét sok bajt okoz a tisztaságot kedvelő háziasszonynak ugy, mint a nagyvárosok tisztasága fölött őrködőknek. Budapesten pl. tudjuk, hogy a házi s utczai szemetet még néhány év előtt is nagy költséggel a város elé vitték, s ott hagyták büzelni; de ez közegészségi szempontból nem volt türhető; azóta óriási költséggel külön vasuton messze elviszik. Másutt trágyagyártásra próbálták a szemetet felhasználni; tengeri városokból hajókon szállitották a tengerbe; más városokban elégetik. Az utóbbit Londonban is gyakorolják, még pedig ugy, hogy abból haszon is legyen. Eleinte az égető kályhákat csupán a csatornázás gőz-szivattyuk hajtására rendezték be; minthogy azonban sokkal több anyag volt, mint a mennyit elégethettek, a kályhák mellett, azokkal érintkező villamos telepet építettek, s igy most naponkint 24 ezer kilogramm szemetet égetnek el s azzal 50 lónak megfelelő gőzerőt nyernek. Legujabban egy drezdai technikus oly módszert talált fel, mely szerint a szemét külön e czélra szerkesztett kályhákban meglesz olvasztva. Az ily uton nyert és tetszés szerinti alakká önthető anyag, megkeményedve, építkezésre, kivált alapozásra igen alkalmas, a mennyiben semmi időjárás vagy a földben levő savak nem hatnak rá. Berlinben tett próbánál 142 kg. szemétből 40 kg. ily anyagot állitottak elő. A költség aránylag csekély, ugy hogy nemsokára minálunk is a szemét jövedelmező vállalkozás tárgyát képezheti.

Foulárd-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenkint — japáni, chinai, s. a. t. a legujabb mintázattal és szinekben, ú. m. fekete, fehér és szines **Henneberg selyemet** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint sima, csikos, koczkázott, mintázott damaszolt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben, 2000 szin és mintázattal s. a. t.) a megrendelt árukat **póstabér és vámmentesen, házhoz szállitva** valamint **mintákat postafordultával küldenek** ***Henneberg G.*** **(cs. és k. udvari szállitó)** ***selyemgyárai Zürichben.*** Svájczba czimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Irodalom és művészet.

— Az **„Egyetemes Könyvtár“ uj kiadványai.** A Gross Testvérek kiadásában Győrött megjelenő „Egyetemes könyvtár,“ mely az irodalom minden ágából közöl értékes és hasznos olvasmányul szolgáló műveket, s mely kiadványai irodalmi becsénél s azok hallatlanul olcsó áránál fogva (egy szám ára 10 kr.) valóban hézagot pótol könyvpiaczunkon, ismét három értékes művel gazdagitotta irodalmunkat. Az egyik a könyvtár 83-ik számaként megjelent „Szeszély“ (Un Caprice), Musset Alfred bájos, költői szépségekben gazdag egyfelvonásos vigjátéka, melyet eddig sajnálattal nélkülöztünk nyelvünkön, s melyet Zoltán Vilmos forditott franeziából magyarra, nagy gonddal visszaadva az eredetinek nyelvbeli szépségeit is. A 10 kr. áru csinos füzetet melegen ajánlhatjuk a drámairodalom minden barátjának. Az „Egyetemes Könyvtár“ 84—85. kettős füzetét „Galotti Emilia“, Lessing G. E. világhirü ötfelvonásos tragédiája képezi, melyet szintén Zoltán Vilmos forditott le nagy műgonddal. Az igazi irodalmi értékkel biró mű fontos tanulmányi segédeszközéül szolgálhat a tanuló-ifjuságnak is. A kettős füzet ára 20 kr. Megjelent két-két kettős füzetben a 86—89. szám is, Boisgobey érdekfeszitő franczia regénye: „A bűn ösvényén“ Ballangó (Benedek Árpád) szép forditásában. Az Egyetemes Könyvtár egyes számai kaphatók Győrött a kiadóknál s minden könyvkereskedésben. A könyvtárra, melynek havonkint kétszer jelenik meg egy-egy füzete, elő is lehet fizetni. Előfizetési ára egy évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr., negyedévre 60 kr. Egy füzet ára 10 kr. A pénz előleges beküldése mellett bérmentve szállittatik. Teljes árjegyzék ingyen és bérmentve.

— **Összevissza.** Az „Athenaeum Olvasótárában,“ melyet már az egész országban mindenfelé olvasnak, most Kazár Emiltől jelent meg egyszerre két kötet apróság „Összevissza“ czím alatt. Ebben a két kötetben találjuk Kazár Emilnek legszebb tárcza-czikkeit, melyek a mily érdekesek, ép oly tanulságosak is. Kazár Emilen kivül talán egyetlen iró sem fordít annyi gondot arra, hogy elbeszélései minden tekintetben korhűek legyenek és azokban a legcsekélyebb anakronizmus se forduljon elő. Persze előbb szereplőinek helyi viszonyaival és minden legapróbb körülményeivel kell tisztába jönnie és csakugyan meglátszik rajta, hogy Kazár Emil gondosan készül minden elbeszélésére, minden mondókájára. Annyi bizonyos, hogy oly csudálat s emberismerettel és tárgyi ismerettel alig dolgozik iró, mint Kazár Emil. Ebben az „Összevisszában“, mely csakugyan megfelel a nevének, az északi polustól a déli polusig, aztán keresztben, az egész világ minden tájékáról találkozunk vonatkozásokkal, érdekes leirásokkal. A magyar embert kitelepiti Amerikába és visszahozza, mint dúsgazdag embert, majd elmondatja vele gazdagsága eredetét, az amerikai élet legapróbb részleteinek ismertetésével. A szemkápráztató változatosságot, mely persze maga is gyönyörködtet, csak fokozza az a derült kedély, az a jóizü humor, mely Kazár Emil minden tollvonását kiséri. Még a borongósabb rajzaira is kisüt néha a humor melege és világossága. Egyes kötet ára 50 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Közgazdaság.

A vetések állása a Dunántúl.

Buza.

Különbözően áll. Nagyobbára szárban van; eléggé kifejlődött s jól megbokrosodott, helyenkint tulbuja, másutt a hüvös, szeles időjárás megakasztotta fejlődését. A rozsda kisebb-nagyobb mértékben mindenütt fellépett, azonban csak a levélzetet támadta meg s csak elvétve mutatkozik a szárakon. Rozsda nagyobb mérvben mutatkozik Baranya, Fejér, Komárom, Moson és Sopron vármegyében és Somogyvármegye egyes részeiben; szórványosan pedig Győr, Tolna, Vas, Veszprém és Zala vármegyék egyes vidékein.

Rozs.

Kielégitőnek mondható. Kalászát mindenütt kihányta, azonban még csak szórványosan kezd virágozni. A rozsvetések elég magasak, nagyobb részben azonban ritkák. A dér csak szórványosan okozott benne némi kárt, ellenben az erős szelek folytán, főleg a gazdagabb vetésekből sok megdőlt s ezek lényeges kárt szenvedtek. Moson vármegye egyes pontjain az egér is sok kárt okozott a rozsban.

Árpa.

A hüvös szeles időjárás fejlődését megakasztotta, helyenkint kezd sárgulni; ott azonban a hol az időjárás kedvezőbb volt, eléggé kifejlődött, kellő sürü s erőteljes. Baranyában az őszi árpa szépen kalászol, némi fagykár észlelhető benne. Fejér vármegyében sokat javult, szépen fejlődik. Győr, Komárom és Moson vármegyében helyenkint gazos. Baranya és Sopron vármegyékben szórványosan a rozsda, Tolna vármegyében pedig néhol a penész mutatkozik levélzetén. Vas vármegye egyes részeiben a drótféreg, Zala vármegye Letenye vidékén pedig a lótetü és drótféreg pusztítja.

Zab.

A kedvezőtlen hüvös időjárásban sokat szenved, gyengén fejlődik, részben elmaradt és sárgás szinü, főleg Baranya, Fejér és Győr vármegyék egyes részeiben. Komáromban, ugy mosonban is elég sürü és jól fejlődik; Somogy és Sopron vármegyékben helyenkint alacsony és gazos. Legjobbak a zabvetések Tolna, Vas, Veszprém és Zala vármegyében. Fejér vármegyében helyenkint a drótféreg, Zala egyes vidékein pedig a drótféreg és a lótetü okoznak kisebb-nagyobbb kárt.

Repeze.

Elvirágzott, részben most virágzik. Fejér vármegyében néhol sok virágot elrugott, gyenge közép, Somogyban a későbbi virágjában a balha és dér sok kárt tett. Mosonban, Sopron és Tolnában jól hüvelyesedik, a hideg nem ártott neki, jó közép termést igér, ugy Veszprémben is. Vas vármegyében gyenge, Zalában közepes, a balha sok kárt okozott benne.

Hüvelyesek és kertiek.

Kielegitően állanak, a dér a hüvelyesekben sok helyen kisebb-nagyobb kárt okozott. Somogy vármegyében a dinnye- és ugorkafélék hiányosan kelnek. Zalában a káposztaféleket most ültetik, a palánták szépek. A Duna Tisza közén a hüvös időjárás következtében egyes vidékeken rosszul fejlődik. Bács-Bodrog és Heves vármegyében kifogástalan.

Répa.

Jól kelt; a koraikat kapálják és helyenkint egyeztetik. Fejér vármegye egyes részeiben a vetés 20%-át pótolni kellett. Sopron vármegyében a korai jól kikelt, a czukorrépa részben most kel, rovarkár csak szórványosan észlelhető. Tolna és Vas vármegyékben az ormányos erősen pusztít; emiatt a vetést sok helyen pótolni kellett. Ott azonban, hol az ormányos bogár kis mértékben lépett fel, főleg a korai czukorrépa jól áll s egyeztetik. Veszprém és Zala vármegyékben a répatáblák általában szépek, kapálják és egyeztetik. Az ormányos ezen megyékben csak szórványosan és kis mértékben lépett fel s kevés kárt okozott.

Burgonya.

A korait kezdik kapálni, s későnrakott részben most kel. A korai burgonyában főleg a lapos földekben a dér sok kárt okozott.

Mesterséges kaszálók.

Egyes vármegyéket kivéve, a lóhere és luczerna igen jól áll, a luczernát kaszálják. A muhart és csalamádét most vetik. Moson vármegyében a lóhere lassan nő. Somogyban helyenkint ritka. Veszprémben és Zala vármegye egy részeben a lóhere rövid, a zabos bükköny pedig elmaradt.

Rét és legelő.

Változóan áll. Egyes vármegyékben a száraz fekvésü réteken a fű bujan nő és jó termést igér, a lapos réteken azonban a sok eső folytán a viz megállt s a fű növését megakasztja. Leggyengébben állanak a rétek Komárom és Sopron vármegyékben. A legelőkön kevés kivétellel elég fű van, azonban az kevés tápértékkel bir s a hüvös, szeles és esős időtől a kijáró állatok sokat szenvednek.

Szőlő.

A Duna jobb partján jól indult, de a kedvezőtlen hüvös időjárás sok helyen megakasztotta s a dér is főleg a lapos helyeken sok kárt okozott a fiatal hajtásokban. Somogy vármegyében a homokszőlők jó termést igérnek. Veszprém vármegye Somlyó vidékén a dér sok kárt tott a szőlőkben. A szőlő a Dunántúl közép és jóközép termést igér. — A Dunántúl közén, kevés kivétellel, szépen hajt, jó termésre van kilátás. Bács-Bodrog és Pest vármegyében a hideg itt ott sokat ártott.

Gyümölcs.

A dér és a hüvös szelek sok kárt okoztak a gyümölcsösökben, főleg a korai csontárosokban. Legjobb termést a cseresnye, alma és körtefák igérnek. Komárom és Sopron vármegyékben sok hernyó, Vas és Veszprém vármegyek egyes részeiben pedig a cserebogár pusztítja a gyümölcsösöket.

Elemi csapások.

A hüvös, szeles s részben tartós esőzés a növényzet fejlődését megakasztotta. A május 12., 13. és 14-iki dér a korai tavasziakban, főleg azonban a kukoricza, burgonya és hüvelyesekben, ugyszintén a szőlő és gyümölcstermésben is kisebb-nagyobb károkat okozott. A rozsda kevés kivétellel az egész Dunántúlon fellépett, eddig azonban csak főleg a buza levélzetén mutatkozik, helyenkint azonban az árpa levélzetén is. A takarmány és czukorrépában szórványosan, főleg azonban Fejér, Tolna és Vas vármegyékben az ormányos bogár okozott jelentékenyebb kárt. Komárom, Sopron, Vas és Veszprém vármegyék gyümölcsöseiben pedig a hernyó és cserebogár pusztít.

Gabnaárak.

Buza	100 kilo . .	8 frt. 30 krtól	8 frt. 45 kr-ig.
Rozs	„ . . .	6 „ 60 „	7 „ — „
Árpa	„ . . .	5 „ 50 „	5 „ 60 „
Kukoricza	„	4 „ 60 „	— „ — „
Zab	„	5 „ 80 „	6 „ — „

Hirdetések.

Fogműtéteket

végez, **müfogakat**, egyenkint vagy egész fogsort, a saját foghoz hasonlót, rágáshoz teljesen használhatót készit

Scharpf Jenő
fogtechnikus
Köszegen, iskola-utcza 46. házszám alatt.

!! Részletfizetésre is!!

A legalkalmasabb

bérmákísi ajándékok

fiuk- és leányok részére, olcsóbb mint **bárhol**, kaphatók

Strnadt Márton
órás- és aranyművesnél.

Órak 4 frt 50 krtól fölfelé.
Ezüst-óralánczok 1 frt 50 krtol fölfele.

Legbiztosabb szer.

Az általánosan elismert és jó hatásúnak bizonyult

„Barát Ital"

czimű növényszer gyomor-likör készitményem, **székrekedés, étvágytalanság** és az ebből eredő bajok ellen.

Használati könyvvel együtt egy üveg ára 40 és 80 kr.

Kapható **Köszegen**: Unger József, Jánosa Gyula, Grastyán József Wentzl Ede és Fuchs Ferencz urak füszerüzleteiben, továbbá a gyártelepen, **Hm.-Vásárhely**, Árpád-uteza 12 sz. alatt.

Zenke Zoltán.

Vasuti menetrend.

Állomások.	II. III. oszt. kocsikkal				
Középeurópai idő.	reggel	d. e.*		d. u.	este †
Köszeg ind.	4^{55}	8^{05}	11^{51}	4^{26}	8^{40}
Lukácsháza (m. h.)	5^{08}	8^{19}	12^{04}	4^{40}	8^{54}
Német-Genes (m. h.)	5^{24}	8^{35}	12^{20}	4^{57}	9^{10}
Szombathely érk.	5^{39}	8^{50}	12^{34}	5^{12}	9^{25}
Szombathely ind.	6^{45}	11^{00}	3^{15}	7^{05}	9^{55}
Német-Genes (m. h.)	7^{01}	11^{15}	3^{31}	7^{21}	10^{10}
Lukácsháza (m. h.)	7^{18}	11^{31}	3^{48}	7^{38}	10^{27}
Köszeg érk.	7^{31}	11^{48}	4^{01}	7^{51}	10^{40}

*) Csak kedden és pénteken közlekedik.

† Csak nyáron vasár- és ünnepnapokon közlekedik.

Valódi brünni posztószövetek.

Egy vég 3.10 méter hosszu, teljes uriöltöny ára csak

- frt 3.10 jó
- frt 4.10 jó
- frt 4.80 jó
- frt 6.— jobb
- frt 7.75 finom
- frt 9.— igen finom
- frt 10.50 legfinomabb

valódi gyapjuból.

Egy vég egy fekete szalonöltönyhöz 10 frt. Felöltőszövetek, loden, peruvien, dosking, állami és vasuti tisztviselőknek való szövetek, legfinomabb kammgarn és cheviotokat stb. stb. küld gyári áron a pontos és szolidnak ismert

posztógyári raktár **Kiesel-Amhof Brünnben.**

Mintak ingyen es bermentve. Mintahü szalitas.

Figyelemreméltó! A t. közönségnek fontos azt tudni, hogy a szöveteket közvetlen helyről való beszerzés esetén sokkal olcsóbban kapja, mint a közvetitő kereskedelem utján. A Kiesel-Amhof brünni czég az összes posztókat valódi gyári áron küldi szét és nem számitja hozzá a magánvevőt annyira megkárositó ugynevezett szabóengedményt.

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság

Alapittatott 1858.

(ezelött WALSER FERENCZ)

BUDAPESTEN, VI. ker., Külső váczi-ut 45. szám.

Sürgönyczim: SZIVATTYUGYAR BUDAPEST.

GYÁRT:

mindenféle **gözgépet**, **Schmidt-féle forrgözmotorokat** (40% szénmegtakaritás), **petroleum** és **benzinmotorokat**. **Keretfürészeket**, **körfürészeket** és **csertöröket**. **Gözkazánokat**, **elömelegitöket**, **tartányokat**. **Hidakat** és egyéb **vasszerkezeteket**. Mindenféle **szivattyukat** göz-, szij- és kézi hajtásra, valamint **villamos üzemre**. **Artézi kutfelépitményeket vasból**. **Tüzfecskendöket** és **vizszállitókat**, **tüzoltósági felszerelési tárgyakat**. **Köztisztasági szereket**, **öntözö-kocsikat**, **sárkaparó** és **seprögépeket**, **hóekéket** és **uthengereket**. **Egészségügyi szereket** mint **göztertötlenitö készülékeket** és **teljes fertötlenitö telepeket**, **pöczegödör tisztitó készülékeket**. **Vas- és érczöntvényeket**, **harangokat**. **Kéményöntésü aczélfelületü tüzrostélyokat egyenes** és **kigyóalakban**, valamint **polygon rostélyokat**.

LÉTESIT: vizmüveket, csatornázásokat, vizvezetek és légszeszberendezéseket, központi fütéseket.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.

JELZÁLOG KÖLCSÖNÖKET

földbirtokra $3\frac{1}{2}\%$,

házakra $4\frac{1}{2}\%$

másnemü ingatlanokra 5% mellett **legmagasabb összegben** ajánlunk. — E kölcsönök konvertálásoknál bélyeg és illetékmentességet élveznek.

Erdő kihasználások, birtok parcellázások átvétele. Birtok szövetkezeteknek hosszú lefizetési tartamra eladatnak.

MAGYAR LLOYD
közgazdasági vállalat.
Budapest, Király-utcza 70.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csuznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban **rendeltetik**. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; **főraktár: Török József** gyógyszerésznél **Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes** üveget **„Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

BRÁZAY KÁLMÁN
SÓSBORSZESZ
készitménye
BUDAPESTEN
Muzeum körut 23 szám

Védjegy 19. és 20.-sz.

Az általánosan ismert, jó hirnévnek örvendő s többoldalulag kitüntetett, sósborszesz-készitményem — kelendőségénél fogva sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módositom s arra kék nyomatban saját házam külső alakját veszem fel, bejegyezvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

általánosan elismert kitünő háziszer, különösen a bedörzsölés kenő-gyuró gyógymódnál (massage) igen jó hatásu. Ajánlható egyszersmind fogtisztitó szerül is, a mennyiben a fogak fényét elősegiti, a foghust erősbiti és a száj tiszta, szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után, ugyszintén fejmosásra is, a hajidegek erősitésére, a fejkorpa képződés megakadályozására és annak megszüntetésére

Egy nagy üveg ára 90, egy kis üveg ára 45 kr.

BRÁZAY KÁLMÁN
Budapesten, IV., Muzeum-körut 23. sz.

Kapható Köszegen: Fuchs F., Jánosa Gy., Pollák S., Schneiler Ernő, Unger József, Wentzl Ede, és Waisbecker Ede kereskedéseiben.

Hoff János-féle maláta-készület

gyengék és betegek részére.

Hoff János-féle maláta-egészségi-ital.

Legjobb és jóizü erősitőszer mell-, tüdő- és gyomorbajoknál, emésztőbajoknál és teljes elgyengülésnél.

Tiz év, vagy még hosszabb idő óta veszem Önnél a maláta egészségi sert. Ez az egyetlen szer, mely nőmnek teljes egészségét ismét helyrehozta. Kérek egy uj küldeményt.

Bögner C. Bécs, Hofmülgasse.

Hoff János-féle koncentrált maláta-kivonat.

Torokhurut- és idült hurutnál; kivált gyermekeknél a lélekzőszervek megbetegedésénél ajánlható, nagyon kellemes szer.

Az ön maláta-készitményei valóban jó és erőteljes gyógyszerek. Kérek tehát megint 5 nagy üveg koncentrált maláta-kivonatot, egy font maláta-chocoládét és két zacskó maláta-mell-czukrocskát nekem küldeni.

Fischer G.
őrnagy a 37. gyalogezrednél, Nagyvárad.

Hoff János-féle egészségi-maláta-chocoláde.

Gyengeségnél, vérszegénységnél, idegbajnál, álmatlanságnál és étvágytalanságnál nagyon jónak bizonyult. Nagyon jóizü, tápláló és különös sikerrel lőn használva gyenge gyermekeknél és tápláló anyáknál.

Az ön maláta-chocoládéja a legkitünőbb, a mit ismerek. En ezen kellemes italt idült gyomor, illetőleg emésztőzavaroknál, sápadtságnál és minden gyengeségi állapotnál mindig jó eredménynyel használtam.

Dr. Nicolai, orvos Triebelben.

Hoff János-féle maláta-kivonat-mellczukorkák.

Köhögésnél, rekedtségnél, nyálkásodásnál felülmulhatatlan. A valódi maláta-kivonat-mell-czukorkák az emésztést zavartalanul hagyva, bármily mennyiségben vehetők be.

Csodálatos volt gyors gyógyulásom a makacs köhögésből az ön maláta-kivonat mellczukorkái által.

v. Zedlitz-Neukirch, Waldenburg.

Az ön czukorkái a feleségem köhögése és lélekzési bajai ellen nagyon jó szernek bizonyulnak.

Busch, plébános Weischütz.

Kapható Köszegen: Babics István gyógyszerész és Waisbecker Ede kereskedő uraknál ugymint Budapesten Török József gyógyszerész urnál Király-utcza 12. sz. és direct

Hoff János cs. és k. udvari szállitónál, **Bécs, I. kerület, Graben Bräunerstrasse 8. sz.**

Tervezet és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.